

1746
G 146

*Διψῶν λόι και ἑγώ, πόνον εἶρε, ὡς ὡ δίδωρε
Διψ. Γαλαθῆ*

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ ΠΟΙΗΤΟΥ ΒΕΣΕΓΚΙ ΔΕΜΙ ΟΥΓΟΙ

ΕΞ ΙΣΤΡΙΑΣ

ΥΠΟ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΑΛΑΤΗ

ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ

Τύποις τοῦ ἀυστριακοῦ Λόυδ

1899

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΙΔΕΛΛΗΝΟΣ ΠΟΙΗΤΟΥ ΒΕΣΕΓΚΙ ΔΕΛΙ ΟΥΓΟΙ

ΕΞ ΙΣΤΡΙΑΣ

ὑπὸ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΑΛΑΤΗ

Ὅσαίς κατὰ τὴν ἱερὰν ἡμέραν τῆς 25 μαρτίου, Ἑλληνες ὅπου-
δήποτε διατρίβοντες συνέρχονται εἰς τὸ αὐτὸ, περὶ οὐδενὸς ἄλλου δια-
λέγονται ἢ περὶ τῆς φίλης πατρίδος.

Πατρίς εἶναι ἡ σεβαστὴ μήτηρ καὶ ἡ σεπτὴ διδάσκαλος εἰς τὴν
ὁποῖαν πρῶτον, ὡς περ εἰς καλαίστραν, καταβαίνομεν ὅπως ἀγωνισθῶμεν
τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς παιδείας καὶ τῆς ἀρετῆς, τῆς φιλογενεῖας καὶ
τῆς φιλανθρωπίας.

«Μητρός τε καὶ πατρός καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τι-
μιώτερον ἐστὶν ἡ πατρίς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον καὶ ἐν μεῖζονι
μοίρᾳ καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι».

Πατρίς ὅμως δὲν εἶναι μόνον τὸ ἔδαφος, οἱ βράχοι, τὰ ὄρη τὰ
ἀγιασθέντα πάλαι μὲν ποτε διὰ τῆς παρουσίας τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, χθὲς
δὲ καὶ πρῶην διὰ τοῦ τιμαλφοῦς αἵματος τοσοῦτων καὶ τοιούτων τῆς
ἐλευθερίας ἡρώων — ἀλλ' ἔχει καὶ ἄλλην ἔννοιαν πολὺ ὑψηλοτέραν.

Πατρίς λέγονται αἱ μυριάριθμοι προσπάθειαι αἱ ἀνέκαθεν κατα-
βληθεῖσαι καὶ ἀείποτε καταβληθησόμεναι ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ τῆς
εὐημερίας τῆς, αἱ ἐκάστοτε γινόμεναι τοπικαί, διανοητικαί, ἠθικαί, κοι-
νωνικαί καὶ πολιτικαί κατακτήσεις, οἱ ἱεροὶ πόθοι καὶ αἱ φαιδραὶ ἐλπί-
δες, αἱ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν μεταδιδόμεναι καὶ ἀποτελοῦσαι τὴν ἠθι-
κὴν ἐνότητα, τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον καὶ τὴν ἀφθιτον δόξαν τοῦ ἔθνους.

COMUNITÀ GRECO - ORIENTALE

TRIESTE - BIBLIOTECA

N. 3590

Πατρις λέγεται: ἡ μελίρρυτος ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ ποίησις καὶ ἡ φιλολογία τῆς, ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ καλλιτεχνία τῆς, ἅτινα ὡς ἐξ ἑλληνικῆς προκύψαντα διανοίας καὶ ἐν ἑλληνικῇ ἀναπτυσθέντα χώρα, εἶναι καὶ λέγονται κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικά, ὡς συντελέσαντα δὲ εἰς τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ἡμέρωσιν καὶ γενόμενα κτῆμα κοινὸν τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν ἀποκαλοῦνται κατ' ἐξοχὴν *humaniora*, ἀνθρωπικά.

Πατρις τελευταῖον λέγεται ἡ ἀδιάλειπτος τετρακιςχιλίων ἐτῶν ἱστορία τῆς, ἡ ἀνεξιτήλοις γράμμασι χαραχθεῖσα διὰ τοῦ αἵματος Ἑλλήνων καὶ Λυθῶν, Ἑλλήνων καὶ Περσῶν, Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων, Ἑλλήνων καὶ Γότθων, Ἑλλήνων καὶ Ἀράβων, Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων, Ἑλλήνων καὶ Φράγκων, Ἑλλήνων καὶ Ἀγαρηνῶν.

Ἴδου τὸ πνεῦμα, τὸ ἐμφυχοῦν τὸ ἔδαφος καὶ τοὺς βράχους τῆς πατρίδος, ὡς τὸ αἷμα τὸ ζωοποιῶν τοῦ ἀνθρώπου τὸ σῶμα.

Ἵπὲρ τοιαύτης πατρίδος ἤχησεν ἡ τῆς ἐπαναστάσεως σάλπιγξ ἐπαναλαβοῦσα τὸ αἰσχύλιον

Ὡ παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε,
ἐλευθεροῦτε πατρίδ', ἐλευθεροῦτε δὲ
παῖδας, γυναῖκας, θεῶν πατρῶων ἔδη
θῆκας τε προγόνων· νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγῶν.

ἤρξατο δὲ τὸ πολλὰ παθὼν ἔθνος ἄνευ πόρων καὶ ἐπικούρων ἀγωνιζόμενον τὸν ἄνισον ἀγῶνα πρὸς τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν, πρὸς τὰ φύχην καὶ τὰ θάλαπην, πρὸς τὴν ἀγριότητα τῶν ἀνέμων καὶ τὴν μακρίαν τῶν κυμάτων, πρὸς τὴν λύσσαν τῶν Τούρκων καὶ τὴν καταστρεπτικὴν μέθοδον πολέμου κανονικοῦ πρὸς τὰς φάλαγγας τοῦ θανάτου, πρὸς σύμπαντας τοὺς λεγεῶνας τοῦ ἄδου καὶ τῆς ἀσεβείας, καὶ δὲν ἐπαύσατο ἕως οὗ ἀνεκτῆσατο καὶ κατέλιπεν ἡμῖν μικρὰν γωνίαν ἐλευθέρας πατρίδος.

Τοιοῦτων ἀθλητῶν ἡ σήμερον ἀνάμνησις ἀνακαλεῖ εἰς τὸν νοῦν μὲν ἔνθεν μὲν τοῦ Δάντου τοὺς στίχους

Libertà va cercando ch' è si cara
come sa chi per lei vita rifiuta

ἔνθεν δὲ τοὺς μακροχρόνιους καὶ αἰματηροὺς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους ἠγωνίσαντο ἢ τε ἡμετέρα ἑλληνικὴ καὶ ἡ λατινικὴ φυλὴ πρὸς ἀνάκτησιν

δικαίων ἀνηκόντων εἰς τὰς κλασικὰς χώρας Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας. Ἡ συμπαράβολή αὐτὴ οὐδὲν ἔχει τὸ ἄτοπον· διότι, θεθέντος, ὅτι ἀμφότερα τὰ ἔθνη, μετὰ δεινὰς ἀλλεπαλλήλους περιπετείας, ἀπώλεσαν τὴν εὐκλειαν τῶν παλαιῶν χρόνων, οὐδεὶς ἀμφιβάλλει ὅτι αὐτὴς θὰ τύχῃσι τοῦ ἀριστείου καὶ θὰ ἀξιωθῶσι νέου στεφάνου, καὶ ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ἐν ταῖς τέχναις.

Ἐπὶ εἴκοσιν ὄλοις αἰῶνας δεσμοὶ ἀδιάρρηκτοι συνέδεσαν τὰς τυχὰς Ἰταλίας καὶ Ἑλλάδος. Αἴτιον τῆς συγγενείας καὶ συναφείας αὐτῶν ὁμολογεῖται ὁ αὐτὸς ἐν ἀμφοτέραις αἰεῖποτε εὐδιος καὶ διαγελῶν κυανοῦς οὐρανός, ἡ αὐτὴ πολύχρως θάλασσα, αἱ αὐταὶ χλοεραὶ πεδιάδες καὶ ὠραῖοι λειμῶνες. Ἀλλὰ μεῖζον καὶ σπουδαιότερον αἴτιον τῆς συναφείας καὶ συγγενείας τῶν δύο λαῶν εἶναι ἡ κοινότης τῆς ψυχικῆς διαθέσεως, ἡ αὐτὴ ζωηρότης τοῦ αἰσθήματος, ἡ αὐτὴ ὑψηλῆς φαντασία, δημιουργικὴ εὐφυΐα καὶ ἔφεσις τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ καλοῦ (*del vero, del buono, del bello*) — ὁ αὐτὸς ἄκρατος καὶ ἄγιος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας ἐνθουσιασμός.

Διὰ τοῦτον τὸν λόγον οἱ μὲν Ἰταλοὶ πρόθυμοι ἔδραμον ἵνα παράσχῃσι βραχίονα ἀρωγῶν εἰς τὰς ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας μάχας τῶν πατέρων ἡμῶν, οἱ δὲ Ἕλληνες ἀπέδωσαν κατόπιν τὰ ἴσα, ἀδελφικῶς φιλοξενούντες καὶ περιθάλλοντες τοὺς τοῦ 1848 μεγάλους Ἰταλοὺς πρόσφυγας ἐν τῷ βασιλείῳ καὶ ἰδίῳ ἐν Ἐπτανήσῳ.

Περὶ ἐνὸς τῶν Ἰταλῶν ἐκείνων προτίθεμαι νῦν νὰ εἶπω ὀλίγα τινὰ, περὶ τοῦ *Besenghi degli Ughi*, διελθόντος πολλὰ τοῦ βίου ἔτη ἐν τῇ ἑμαυτοῦ γενεθλίᾳ πόλει Τεργέστη. Ἀναφέρων ἐπιτροχάδην πράγματα ἴσως οὐχὶ τοῖς πᾶσι γνωστὰ, ἔχω δι' ἐλπίδος ν' ἀνυψώσω τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροατῶν εἰς περιφανῆ σκοπιὰν φρονημάτων γενναίων καὶ ὑψηλῶν αἰσθημάτων.

Τὸ φῶς τοῦ κόσμου εἶδε τὸ πρῶτον ὁ περικλεῆς ἀνὴρ ἐν *Isola* τῆς Ἰστρίας τῇ τετάρτῃ ἀπριλίου 1797· πολυμεροῦς δὲ καὶ γονίμου προπαιδείας τυχὼν ἐν τῷ γυμνασίῳ τῆς Καποδιστρίας, μετέβη εἰς Πατάβιον ἔνθα πολλὴ καὶ μεγάλη ἠκμαζεν ἡ μνήμη τῶν περιφανῶν λογίων *Cesarotti* καὶ *Foscolo*. Ἐνταῦθα διέπρεψεν ὡς φοιτητῆς φιλομαθέστατος τοῦ πανεπιστημίου, ἠξιώθη τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος τῆς νομικῆς καὶ μετ' ὀλίγον ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν γενέτειραν νῆσον. Καταλιπὼν αὐτὴς τὴν πατρίδα, ἐγκατέστη ἐν Τεργέστη πρὸς ἄσκησιν τοῦ

νομικῶν ἐπιτηδεύματος· σιχανοθεὶς ὅμως καὶ βδελυχοθεὶς τὰς λεπτολογίας, τὴν τύρβην καὶ τὴν ἀνίαν τῶν δικῶν, ἐζήτησε καὶ εὗρεν ἀνακούφισιν ἀποδειχθεὶς ἀνώτερος ὑπάλληλος τῶν αὐτόθι δικαστηρίων. Τὴν νεανικὴν φαντασίαν καὶ τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἐνθουσιασμόν αὐτοῦ ἀνέφλεξεν ἡ ἐπανάστασις τῆς Νεαπόλεως, δι' ἣν αἰτίαν κατέβη εἰς τὴν νότιον Ἰταλίαν, ἠναγκάσθη ὅμως ἔνεκα τῆς μεταβολῆς τῶν πολιτικῶν συμβάντων νὰ ὑποστρέψῃ εἰς Udine.

Ἡ παρὰ τὴν Πύλον ναυμαχία τοῦ 1827 ἔθηκε τέρμα εἰς τὸν πολυετῆ καὶ αἱματηρότατον ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν Τουρκίαν, ἀφ' οὗ ἡ φιλόθροπος Εὐρώπη ὕψωσε χεῖρα βοήθειας ὑπὲρ τῶν εὐαρίθμων ἀνδρείων, οἵτινες ἐπανελημμένως εἶχον ἀνανεώσῃ τὰς ἀνδραγαθίας τῶν ἐν Μαραθῶνι καὶ Θερμούλαις. Ἡ Ἰταλία, ἡ ἑρατεινὴ τῆς Ἑλλάδος ἀδελφῆ, παρὰ τῆς ὁποίας ἐξέμαθεν ὄσα γράμματα, ὄσας τέχνας καὶ ἐπιστήμας αὐτὴ κατόπιν διὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν ὅπλων μετέδωκε τοῖς ἄλλοις λαοῖς τῆς ὑψηλίου — *Graecia capta ferum captorem vicit et artes intulit agresti Latio* — ἡ Ἰταλία λέγω, γενναίως ἀπέτισε τὰ διανοητικὰ καὶ ἠθικὰ τροφεῖα καὶ διδαστρα τῇ Ἑλλάδι διὰ τοῦ πολυτίμου αὐτῆς αἵματος. Δὲν εἶναι μόνον τὸ ἐν Σφακτηρίᾳ εὐτελὲς μνημεῖον τοῦ Santorre Santarosa, τὸ ὅποῖον, ἐφ' ὅσον ἐπὶ γῆς θὰ κλείζεται καὶ θὰ τιμᾶται ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ ἀρετὴ, θὰ στέφωσιν δι' εὐόσμων ἀνθέων οἱ τὴν ἀνεξαρτησίαν ποθοῦντες, ἀλλὰ αἱ γυναῖκες τῆς Ὑδρας καὶ τῶν Φαρῶν, τοῦ Μεσολογγίου, τοῦ Ναυπλίου καὶ τῆς Χίου ἐπὶ μακρὸν θὰ ἀναφέρωσιν εἰς τὰ ἴδια βρέφη τὰ ἀειμνηστα ὀνόματα τῶν πλοιάρχων Dama καὶ Passano ἐκ Γενούης, τοῦ πρίγκηπος Strabia ἐκ Σικελίας, τῶν Rossarol πατρὸς καὶ υἱοῦ ἐκ Νεαπόλεως, τοῦ κόμητος Gamba ἐκ Ῥαβέννης, καταπλεύσαντος εἰς Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Βύρωνος, τοῦ κόμητος Lambertenghi ἐκ Μεδιολάνου, γενικοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς στρατιᾶς, τοῦ πρίγκηπος Paolo di Luciano Bonaparte τὸν ὅποῖον ὁ τυχαῖος θάνατος ἐκώλυσε νὰ θυσιάσῃ τὸ ἴδιον αἷμα, ὑπὲρ ἑνὸς ἐξ ἐκείνων τῶν γενναίων ἀγώνων, τοὺς ὁποίους οὐδαμῶς ἐξετίμησεν ὁ μέγας αὐτοῦ θεῖος.

Ἐν τοῖς συμβουλίαις τῆς Ἑλλάδος οὐχὶ μικρὸν ἴσχυεν ὁ ἐκ Πεδεμοντίου κόμης Marino Palma, ὁ ὁποῖος ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Tecchio εἶχε συγκαλέσῃ τὴν ἐν Τροιζήνι ἐθνικὴν συνέλευσιν, προεδρεύσας ἔπειτα καὶ τῆς ἐν Ἀργεῖ. Τὰ κόμματα ἤρχιζον νὰ διαλλάττωνται καὶ νὰ κατευνάζωνται· καθ' ὃν δὲ τρόπον μέχρι τοῦ χρόνου ἐκείνου εἶχεν

ἡ Ἑλλάς χρεῖαν βραχιόνων στιβαρῶν, οὕτω κατόπιν ἔχρηζεν ἀνδρῶν εὐπαιδευτῶν καὶ συνετῶν ὅπως ἐπιτηρήσωσι καὶ συντελέσωσιν εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτῆς σύνταξιν. Ὁ Besenghi εἶχε καταπλέουσα ἐξ Ἰταλίας μετὰ τοῦ ἱατροῦ Giambattista Zecchini. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφικόμενοι ἔτυχον ὑποδοχῆς εὐμενεστάτης παρὰ τοῦ κόμητος Palma· καὶ ὁ μὲν Zecchini εὗρεν ἀσχολίαν ἐν τοῖς φαρμακοποιείοις τοῖς στρατιωτικοῖς· ὁ δὲ Besenghi οὐδαμῶς ἐπέισθη νὰ δεχθῆ τὴν προσενεχθείσαν αὐτῷ θέσιν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν, διότι σφόδρα ἐπεθύμει νὰ περιέλθῃ καὶ μελετήσῃ τὴν περιφημότητα τῶν χωρίων τῆς κλασσικῆς γῆς. Φίλον καὶ οἰκεῖον ἔσχε τὸν στρατάρχην τῆς Ἑλλάδος Θεόδωρον Κολοκοτρώνην, ἄνδρα ἀνδρείον καὶ δραστήριον, νικητὴν καὶ τροπαιούχον ἐν Καλάμεις, Τριπόλει καὶ Κορίνθῳ· ὡς γνωστὸν ὁ Κολοκοτρώνης ἀπώλεσεν υἱόν, ὀνόματι Πάνον, φονευθέντα παρὰ τοῖς ἑρειπίοις τῆς Ὀλυμπίας. Ὁ ἕτερος αὐτοῦ υἱὸς Γενναῖος, ὁ ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Φαλήρου παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Καραϊσκάκη ἀγωνισάμενος, ἀπεδείχθη τοῦ πατρὸς ἀξιώτατος. Περὶ πολλοῦ ποιούμενος ὁ πατὴρ νὰ ἐκπαιδεύσῃ τὸν υἱὸν ἐν ταῖς τέχναις τῆς εἰρήνης, διεπιστεύθη αὐτὸν τῷ Besenghi, ὅστις καὶ συμπεριηγγήθη μετ' ἐκείνου τὰ ἐπισημότερα τῆς Ἑλλάδος χωρία. Σπανίως πρότερον εἶχε προσενεχθῆ τῷ ποιητῇ εὐκαιρία τοσοῦτον λαμπρὰ καὶ εὐπρόσδεκτος. Τὸ παρελθόν, τὸ ἐνεστὸς, τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος παρεῖχον ὕλην ἀξιόλογον εἰς τὸ ἐπαφρόδιτον αὐτοῦ ἄσμα. Ἐν τῇ μακρᾷ τῶν μνημονευομένων ἡρώων σειρᾷ δὲν ἔλειπον αἱ ἡρώιδες. Ἡ ἐκ Σπετσῶν Μπουμπουλίνα εἶχεν ἐξοπλίσει ἰδίᾳ δαπάνη καὶ διευθύνῃ τρία σκάφη ἐν τῷ συμμαχικῷ στολισμῷ· θανατωθέντος δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ὑπὸ σφαίρας πολεμίων ἐν τῇ πολιορκίᾳ τοῦ Ναυπλίου, οὔτε δάκρυ ἐξέχεεν, οὔτε ἀφῆκε στεναγμὸν, ἀλλὰ καλύψασα τὸ πτώμα διὰ τοῦ ἐπανωφορίου αὐτῆς, ἐδραξάτο τοῦ πηδαλίου καὶ κεραυνοῦ δίκην ὤρμησεν, διψῶσα ἐκδίκησιν, ὑπὸ τὰ τεῖχη τῆς πολιορκουμένης πόλεως. Ἐτέρα γυνὴ ἕξοχος ἀπεδείχθη ἡ ἐκ Μυκόνου Μαντῶ Μαυρογένη ἥτις, ἀβρὰ νεᾶνις ἔτι οὔσα, ἐπανεστῆσε τὴν Εὐβοίαν, πανδήμως ὁμόσασσα, ὅτι δὲν θὰ ἐνυμφεῖτο ἐφ' ὅσον εἰς μόνος Ἕλληνα ἐστέναζεν ὑπὸ τὸν τῆς δουλείας ζυγόν. Παρέρχομαι ἐν σιγῇ πλείονας τρυφερὰς παρθένους, ἀδεῶς ποθησάσας τὸν θάνατον, ὅπως ἀπαλλάξωσιν ἑαυτὰς τῆς λύσσης καὶ τῆς μανίας τῶν Ὀθωμανῶν. Τὰ ὑψηλὰ φρονήματα, τὰ εὐθουσιώδη αἰσθητάματα, ἅτινα καὶ τόποι καὶ πρόσωπα καὶ κατορθώματα εἶχον ἐμπνεύσει τῷ Besenghi κατεγράφησαν γλαφυρῶς ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ

ἰδίᾳ ἐφημερίδι ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ταξείδιον ἐν Ἑλλάδι» (viaggio in Grecia). Ταῦτα περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου ἀνέγνω τῷ περιφίμῳ Tommaseo, ὅστις καταθελχθεὶς ὑπὸ τῆς καλλονῆς τῶν σελίδων τούτων εἶπε τῷ Besenghi ὅτι προθύμως θὰ ἐφρόντιζε περὶ τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ πονήματος, τῆς διορθώσεως τῶν τυπογραφικῶν δοκιμίων, καὶ τῆς διαδόσεως αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ Besenghi μετριοφρόνως δὲν συνήνεσεν εἰς τὴν εὐνοϊκὴν κρίσιν τοῦ φίλου, οὕτω δὲ τὸ ἔργον ἔμεινεν ἀνέκδοτον ἢ ἕως καὶ ἀπώλετο, ὡς μὴ ᾤφελεν, διὰ παντὸς. Περὶ τῶν ἐξ Ἑλλάδος ἐκτυπώσεων *Pensieri sulla Grecia* ἔν μόνον ἀπόσπασμα ποιητικὸν ἐσώθη οὕτινος αἱ πρῶται στροφαὶ ἔχουσιν ὧδε.

O pupilla dell' Ellade! felice
Un dì stanza di numi,
E di belle e gagliarde alme nudrice,
O già verde e ferace Argo, ove sei?
Io per le tue ruine
Corro meravigliando,
E te invano e di te cerco e dimando,
Ov' è il Ginnasio e il Foro?
Dove, del sasso solitario in cima
La rocca Larissea,
Le pelasgiche mura?
Erra ed urla la volpe ivi sicura,
E là 've l'alta reggia
Del re dei re sorgea
L' obblioso papavero rosseggia;
Mentre a dirute intorno altre pareti
Ascinga al sole il pescator le reti
Che se il soffio de' secoli ti sperse,
Non vivi eterno, o dolce Argo, nel canto
Di Lui che si vuol cieco, e avea mill'occhi?
Novellamente intanto,
Vinta l'onnipotente ira e la cruda
De' rei casi fortuna,
Le dismesse armi vestivi, ed un giorno
Valse a lavar d'età molte lo scorno.

È ver! Non più su per gli erbosi clivi
Le viti lussureggiano e gli ulivi,
Nè van d'orzi e frumenti
Biondi i campi cruenti,
Ma alle care non più figlie e alle spose
Solleverà gli osceni occhi il tiranno ;
Nè finchè giri il ciel, più sorgeranno
Dalle valli, che inalbano funeste,
Le turche abominose ossa e le teste.

Μετὰ διατεῖς περιοδεΐας σπουδαίας ἅμα καὶ τερπνὰς μετώκησεν εἰς τὴν πολύφημον τοῦ Ἀλκινόου νῆσον Κέρκυραν, ἔνθα ἐφείλκεν αὐτὸν ἢ τε φήμη τοῦ Διονυσίου Σολομοῦ καὶ ἡ φίλια τοῦ κόμητος Διονυσίου Ρώμα. Πολλὰ τοῦ βίου ἔτη εἶχε κατατρίψῃ ὁ Σολομὸς ἐν Μεδιολάνῳ, φίλους ἔχων ἐπιστηθίους τὸν Monti, τὸν Giordani καὶ τὸν Maffei. Πρώτιστος τῶν νεωτέρων τῆς Ἑλλάδος ποιητῶν, συνέγραφε καὶ ἐποίηε μετὰ τῆς αὐτῆς γλαφυρότητος καὶ ἐν τῇ Ἰταλικῇ, ὡς μνηστρεῖ ἢ γνωστῇ αὐτοῦ ᾧδῃ εἰς τὸν Θεόν. Ὁ κόμης Ρώμας ἦτο θερμότατος ζηλωτῆς τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ ἐτίμα τοὺς περὶ ταύτας ἀπολουμένους εὐφυεῖς. Οἱ Ρώμα εἶλκον τὸ γένος ἐκ τοῦ Ἑνετικοῦ, ἐξελληνίσθησαν δὲ βαθμηδὸν μετὰ τὴν ἐν Ἐπτανήσῳ ἐγκατάστασιν. Περιέργος εἶναι ἡ αἰτία τῆς εἰς Ζάκυνθον μετακινήσεως τοῦ Ρώμα κατὰ τὸ 1500. Ὁ οἶκος τῶν Ρώμα ἦτο εἷς τῶν ἰσχυροτάτων ἐν Vicenza. Παλαιὰ διχόνοια εἶχεν ἐξάψει τὴν μνηστικαίαν τῆς οἰκογενείας ταύτης, ἧς προίστατο ὁ Galeazzo, καὶ τῆς οἰκογενείας Valmarana, συγκατεμένης ἐκ τριῶν ἀδελφῶν. Τῇ ἡ' Ἰουλίου 1448 ὁ Galeazzo Roma ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ εἰσῆλασε μετὰ τῶν παλληκαρίων αὐτοῦ εἰς τὰς ἐγγύς οἰκίας τῶν Valmarana, ἐφόρευσε τοὺς τρεῖς ἀδελφοὺς καὶ δύο ὑπηρέτας, κατέπληξε δὲ καὶ κατεφόβησεν ὅλην τὴν πόλιν. Ἐξῴθεν τῶν πυλῶν τῆς πόλεως περιέμενον ἵππεις, ἀπογαγόντες τοὺς Ρώμα πέρα τῶν συνόρων τοῦ Βενετικοῦ. Ὁ Galeazzo κατέπλευσεν εἰς Ζάκυνθον, ἔνθα οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἠῤῥήθησαν ἐν πλούτῳ, δυνάμει καὶ τιμῇ.

Τοῦ Besenghi ἔμειναν ὡσαύτως ἀνέχδοτοι πλεῖστοι ἐπιστολαί, τῶν ὁποίων δοκίμιον ἐξετύπωσε τῷ 1864 ὁ διδάκτωρ Madonizza, ἐν αἷς πολλὰ καὶ καλὰ ἀποφαίνεται περὶ Ἑλλάδος. Μετὰ τὸ 1848 ἀνέπλευσεν εἰς Τεργέστην, ἔνθα προσβληθεὶς ὀξείως ὑπὸ χολέρας, ἀπεβίωσε μηνὶ Σεπτεμβρίῳ 1849.

Εἶθε ἡ ἀνάμνησις καὶ ἐξιστόρησις ἀνδρῶν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἢ λόγῳ ἢ ἔργῳ ἀγωνισαμένων νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξέγερσιν αἰσθημάτων φιλελευθέρων καὶ εἰς τοὺς ἐπιγόνους — τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον τοιαῦται ἰδεώδεις ἀρχαὶ καὶ ἐξῆλλοι ἐνθουσιασμοὶ ἀρχονται ἐκλείποντες, ὡς μαρτυρεῖ ἡ γηραιὰ Εὐρώπη ἢ περὶ μικροῦ ποιησαμένη τὰ πολυχρόνια μαρτύρια καὶ τοὺς ἐπανειλημμένους πολυτετεῖς αἵματηροὺς ἀγῶνας τῶν τέως θυμάτων τῆς δουλείας Κρητῶν.

Ἐν Βιέννῃ 1899.

Ἐκδότης τὸ τυπογραφεῖον τοῦ αὐστριακοῦ Λόυδ.

Τύποις τοῦ αὐστριακοῦ Λόυδ ἐν Τεργέστη.

Ἐκδότης τὸ τυπογραφεῖον τοῦ αὐστριακοῦ Λόυδ
